

**SZKOŁA PODSTAWOWA IM. WINCENTEGO WITOSA
W WOLI BATORSKIEJ**

***WYMAGANIA EDUKACYJNE
Z JĘZYKA POLSKIEGO
W KLASACH SIÓDMYCH***

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy VII

Obowiązują wymagania z klas IV-VI oraz treści zawarte poniżej.

1. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Kształcenie literackie i kulturowe- czytanie i odbiór tekstów kultury				
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>To , co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>	<i>To , co na ocenę dostateczną oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>
Uczeń: - rozpoznaje rodzaje literackie: <i>lirykę, epikę, dramat</i> i wymienia ich podstawowe cechy, - zna gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: <i>pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, tren, ballada, epopeja, tragedia</i> – i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich, - wymienia elementy dramatu (rodzaj): <i>akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog</i> , -definiuje pojęcia <i>neologizm, inwokacja, symbol, alegoria, motto</i> , - zna pojęcie komizmu, - zna pojęcie ironii, - swoimi słowami wyjaśnia, czym jest <i>tekst publicystyczny, popularnonaukowy, naukowy</i> , - definiuje gatunki dziennikarskie: <i>wywiad, artykuł</i> ,	Uczeń: - przypisuje czytanyutwórdo odpowiedniego rodzaju; - wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów, -wskazuje poszczególne elementy dramatu w konkretnych utworach, zapisuje wydarzenia w punktach; - opowiada o świecie przedstawionym i narracji, - opisuje bohaterów, - wskazuje przyczyny zdarzeń, wskazuje sceny tragiczne i komiczne, - wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu, - wyszukuje w tekście określone informacje, - rozpoznaje w tekście literackim neologizm, inwokację, symbol, alegorię,	Uczeń: - uzasadnia przynależność konkretnego utworu do gatunku, - omawia relacje między bohaterami; -wyjaśnia symbolikę postaci i przedmiotów, - analizuje przemianę bohatera, - wskazuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego, -określa funkcje neologizmów, inwokacji, symbolu, alegorii, -określa funkcje komizmu, - dostrzega różnice między reportażem i wywiadem, - określa podstawowe cechy poznanych gatunków dziennikarskich, -określa uczucia, jakie wywołuje obraz grafika, rzeźba, fotografia, - prezentuje własne rozumienie tekstu kultury.	Uczeń: - rozpoznaje hymn, sonet, pieśń, tren wśród innych gatunków literackich, -interpretuje symbolikę zdarzeń i postaci w odniesieniu do utworu, - interpretuje teksty z wykorzystaniem elementów wiedzy o historii i kulturze - omawia przesłanie utworu; - porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, - porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, -interpretuje dzieła sztuki, w tym w formie przekładu intersemiotycznego,	Uczeń: -samodzielnie analizuje i interpretuje utwór, - prezentuje informacje na poznanego utworu w formie, którą sam wybierze, w tym interaktywnej. - wyjaśnia funkcje poznanych utworów literackich i ich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi, - wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze.

-przy pomocy nauczyciela opowiada o dziełach sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia).	-z pomocą nauczyciela określa funkcje komizmu, -rozpoznaje ironię w tekstach, -dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, -rozpoznaje wskazane gatunki dziennikarskie, -opisuje dzieło sztuki, -wyjaśnia pojęcie <i>kontekst</i> i wymienia rodzaje kontekstów.			
---	---	--	--	--

Obszar	Kształcenie językowe – gramatyka jęz. polskiego			
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>To, co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dostateczną oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>
Uczeń: - odróżnia głoskę od litery i sylaby, samogłoskę od spółgłoski, - definiuje swoimi słowami, czym są upodobnienia fonetyczne, - dostrzega rozbieżności między mową a pismem -definiuje swoimi słowami, czym jest intonacja, akcent - rozróżnia części mowy i części zdania.	Uczeń: –opowiada o wpływie narządów mowy na sposób wymawiania głosek, - definiuje funkcje, jakie pełni głoska <i>i</i> , - poprawnie zapisuje samogłoski ustne i nosowe, spółgłoski twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne; - wymienia różnice między mową a pismem. - wymienia podstawowe reguły akcentowania w j. polskim. - wskazuje w zdaniu poszczególne części zdania/ części mowy.	Uczeń: –rozróżnia rodzajgłosek: dźwięczna - bezdźwięczna, ustna- nosowa, miękka- twarda, - dostrzega zjawiska fonetyczne w wyrazach i wyjaśnia, na czym polegają, - stosuje reguły akcentowania w języku polskim oraz prawidłową intonację, - tworzy wykres zdania.	Uczeń: - analizuje rodzaje wszystkich głosek i omawia ich cechy, – analizuje wyrazy pod kątem zjawisk fonetycznych, - wyjaśnia, na czym polega intonacja oraz akcent wyrazowy i zdaniowy, - stosuje prawidłowy akcent w wyrazach, - dokonuje analizy zdań złożonych współzręcznie i podrzędnie	Uczeń: - dzieli i wyraża głoski, wskazując różne funkcje głoski <i>i</i> . - wykorzystuje wiedzę o głoskach oraz upodobnieniach do poprawnego mówienia i pisania, - samodzielnie wskazuje przypadki rozbieżności między mową a pismem i uzasadnia je.

Obszar	Kształcenie językowe – gramatyka jęz. polskiego			
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>To, co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dostateczną oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>
Uczeń: -definiuje pojęcia: temat słowotwórczy, definicja słowotwórcza, formant, wyraz podstawowy, wyraz pochodny, rodzina wyrazów, wyraz pokrewny, rdzeń, - wie, że są różne rodzaje formantów, - wyjaśnia, czym są wyrazy złożone, - wymienia podstawowe zasady pisowni wyrazów złożonych.	Uczeń: - odróżnia wyrazpodstawowy od wyrazu pochodnego, - z pomocą nauczyciela tworzy definicje słowotwórcze wyrazu, - wskazuje formant w wyrazie pochodnym, - nazywa funkcje formantów, - wyjaśnia, co to jest rodzina wyrazów, - rozpoznaje wyraz pokrewny, rdzeń, rdzenie oboczne. - wymienia zasady tworzenia złożeń, zestawień i zrostów, - wyjaśnia zasady pisowni wyrazów złożonych.	Uczeń: - wyjaśnia, czym są wyrazy podstawowe i wyrazy pochodne, - wskazuje temat słowotwórczy i formant, - tworzy definicje słowotwórcze, - wymienia rodzaje formantów, - wyjaśnia funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, - rozpoznaje rodzinę wyrazów, - wskazuje rdzeń i oboczności w wyrazach pokrewnych - wskazuje wyrazy złożone w tekście, - odróżnia złożenia, zestawienia i zrosty.	Uczeń: - rozpoznaje wyrazy podstawowe i wyrazy pochodne, - tworzy wyraz pochodny za pomocą formantu, - rozpoznaje rodzaj formantu, - wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, - tworzy rodzinę wyrazów, - stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów złożonych.	Uczeń: -świadomie stosuje swoich wypowiedziach wyrazy podstawowe i pochodne, wyrazy należące do różnych kategorii znaczeniowych.

Obszar	Kształcenie językowe – gramatyka jęz. polskiego			
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>To, co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dostateczną oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>
Uczeń: - definiuje pojęcia: imiesłów przymiotnikowy, przysłówkowy, imiesłowny równoważnik zdania,	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego imiesłowny są nieosobowymi formami czasownika.	Uczeń: - rozpoznaje różne rodzaje imiesłowny, - wskazuje imiesłowny w zdaniu.	Uczeń: - tworzy różne rodzaje imiesłowny od czasowników, - przekształca wskazane	Uczeń: - wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowny,

-odróżnia imiesłów od innych części mowy, -wymieni podstawowe zasady pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, w tym z imiesłowami. -wyjaśnia swoimi słowami, czym są nazwy miejscowe,	-wymienia rodzaje imiesłówów przymiotnikowych i przysłówkowych, -wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłówów przymiotnikowych, -wymienia zasady odmiany nazw miejscowych i nazw mieszkańców, -wymienia zasady zapisu nazw miejscowych i mieszkańców.	-wymienia wyjątki od zasad pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, w tym z imiesłowami, -stosuje zasady odmiany i zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców.	czasowniki na konstrukcje z imiesłowami, -zapisuje partykułę <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, w tym z imiesłowami, -podaje własne przykłady nazw miejscowych, -zapisuje nazwy miejscowe i nazwy mieszkańców z uwzględnieniem poprawnej odmiany.	-analizuje błędy swoje i innych w zapisie <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, w tym z wyjątkami. -analizuje błędy swoje i innych w odmianie i zapisie nazw miejscowych i nazw mieszkańców.
---	--	---	--	--

Obszar	Kształcenie językowe – gramatyka jęz. polskiego			
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>To, co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dostateczną oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>
Uczeń: - zna pojęcia: <i>skrót i skrótowiec, synonim i antonim, homonimy, neologizm i archaizm, kolokwializm, zapożyczenie, związek frazeologiczny</i> , - rozróżnia synonimy, antonimy i homonimy, - odróżnia wyrazy bliskoznaczne od wyrazów pokrewnych. - rozpoznaje archaizmy, - wie, że słownictwo ulega ciągłemu wzbogacaniu.	Uczeń: - wyjaśnia pojęcia: skrót i skrótowiec, synonim i antonim, homonim, neologizm i archaizm, kolokwializm, zapożyczenie, związek frazeologiczny. - odróżnia skrót od skrótownicy, - wymienia zasady ortograficzne dotyczące pisowni skrótów, - wskazuje synonimy, antonimy i homonimy, wyrazy bliskoznaczne i wyrazy pokrewne, - rozpoznaje związki frazeologiczne i wyjaśnia ich znaczenie, - wskazuje archaizmy w utworze, - rozpoznaje kolokwializmy i neologizmy w wypowiedzi, - wymienia sposoby wzbogacania słownictwa.	Uczeń: - wskazuje skróty i skrótownice w tekście, - stosuje w praktyce zasady pisowni skrótów i odmiany skrótownic, - podaje przykłady synonimów, antonimów i homonimów - określa funkcje archaizmów, kolokwializmów, - zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego, - wymienia różne rodzaje zapożyczeń i wyjaśnia ich funkcje, - poprawnie zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi.	Uczeń: - poprawnie zapisuje i odmienia skróty, - tworzy synonimy, antonimy konkretnych słów, - wyjaśnia różnicę między wyrazem bliskoznacznym a pokrewnym, - tworzy przykłady związków frazeologicznych, wyjaśnia ich znaczenie. - wyjaśnia funkcje neologizmów, - interpretuje tekst, biorąc pod uwagę znaczenie i funkcję archaizmów, - wyjaśnia użycie kolokwializmów, - stosuje różne sposoby wzbogacania słownictwa.	Uczeń: - funkcjonalnie wykorzystuje zdobyte wiadomości.

Obszar	Kształcenie językowe – gramatyka jęz. polskiego			
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>To , co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>	<i>To , co na ocenę dostateczną oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>
Uczeń: - wie, że istnieje pojęcie norma językowa, definiuje pojęcie błędu językowego,	Uczeń: - wie, co to jest norma językowa, - wymienia rodzaje błędów językowych, - odróżnia perswazję od manipulacji językowej, - rozpoznaje środki służące manipulacji.	Uczeń: - wyjaśnia, czym jest norma językowa, - wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a normą użytkową, - rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych.	Uczeń: -bezbłędnie stosuje zwroty grzecznościowe, -podaje przykłady wskazujące różnicę między normą wzorcową i normą użytkową, -analizuje różne rodzaje błędów językowych, -wskazuje cechy i funkcje tekstów reklamowych.	Uczeń: - poprawia błędy w pracach swoich i kolegów/ koleżanek, - wykorzystuje wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka na co dzień, - świadomie posługuje się perswazją.

	Tworzenie wypowiedzi			
Na ocenę dopuszczającą	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>To , co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>	<i>To , co na ocenę dostateczną oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>
Uczeń: -definiuje pojęcie: <i>środki retoryczne; teza, przykład</i> , -z pomocą nauczyciela tworzy prosty plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, - z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: <i>rozprawka, opowiadanie twórcze i odtwórcze, streszczenie, wywiad, przemówienie, recenzja, charakterystyka porównawcza, notatka</i> .	Uczeń: - odróżnia przykład od argumentu, - z niewielką pomocą tworzy wypowiedź (<i>rozprawkę , opowiadanie twórcze i odtwórcze, streszczenie, wywiad; przemówienie, recenzję charakterystykę porównawczą, notatkę</i> zachowując zasady kompozycji, budowy akapitu jako spójnej całości myślowej,	Uczeń: - samodzielnie tworzy rozbudowany plan kompozycyjny swojej wypowiedzi, - samodzielnie tworzy poznane wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym	Uczeń: -formułuje wypowiedź o wnikliwej i konsekwentnej argumentacji, popartą trafnymi przykładami, a w opowiadaniu stosuje pięć elementów twórczych, -wykonuje przekształcenia na tekście cudzym.	Uczeń: - analizuje swoje wypowiedzi pisemne pod kątem zgodności z wyznacznikami gatunkowymi, kompozycją, spójnością, wypowiedzi, -analizuje własne błędy i kolegów/koleżanek związane z tworzeniem form wypowiedzi.

Na ocenę dopuszczającą	Samokształcenie			
	Na ocenę dostateczną	Na ocenę dobrą	Na ocenę bardzo dobrą	Na ocenę celującą
	<i>To , co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>	<i>To , co na ocenę dostateczną oraz:</i>	<i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>	<i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>
Uczeń: -porządkuje zdobyte wiadomości i umiejętności.	Uczeń: - rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji; także tych w internecie,	Uczeń: - selekcjonuje zdobyte wiadomości.	Uczeń: - tworzy prezentacje, wykorzystując technologie multimedialne, -rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,	Uczeń: - formułuje własne wnioski i opinie na dany temat.

Na ocenę śródroczną obowiązują wymagania dotyczące treści zrealizowanych w pierwszym półroczu.